

רע"פ 3693/18 - דוד שיץ נגד התובעת הצבאית הראשית

בבית המשפט העליון

רע"פ 3693/18

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המבקש: דוד שיץ

נגד

המשיב: התובעת הצבאית הראשית

בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית הדין הצבאי לערעורים מיום 29.4.2018 בתיק ע/17/18 אשר ניתן על ידי הנשיא אלוף דורון פיילס, המשנה לנשיא תא"ל אורלי מרקמן והשופטת אל"מ אתי מכאני

בשם המבקש: עו"ד רוני קרדונר

בשם המשיבה: עו"ד רס"ן מתן פורשט

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין הצבאי לערעורים (הנשיא אלוף דורון פיילס, המשנה לנשיא תא"ל אורלי מרקמן והשופטת אל"מ אתי מכאני) מיום 29.4.2018 בע/17/18.

1. המבקש הורשע על פי הודאתו בעבירה של היעדר מן השירות שלא ברשות לפי סעיף 94 לחוק השיפוט

עמוד 1

הצבאי, התשט"ו-1955 (להלן: חוק השיפוט הצבאי), וזאת על רקע היעדרותו מיחידתו במשך 1142 ימים, החל מיום 26.11.2014 ועד למעצרו ביום 23.1.2018. זו אינה היעדרותו הראשונה של המבקש משירות צבאי - בשנת 2014 הורשע המבקש בעבירה זו בשל היעדרותו משירות צבאי למשך 909 ימים ודינו נגזר לריצוי עונש מאסר בפועל בן 70 ימים ו-60 ימי מאסר על-תנאי (מטכ"ל (מחוזי) 984/14; להלן: התיק הקודם). שלושה ימים לאחר שחרורו ממאסר הקודם, החל המבקש בהיעדרותו הנוכחית לתקופה העולה על שלוש שנים עד למעצרו כאמור לעיל. ביום 8.4.2018 החליטו הגורמים הרלוונטיים ברשויות הצבא לפטור את המבקש משירות צבאי, וביום 17.4.2018 הורשע המבקש בשל היעדרותו. בית הדין הצבאי המחוזי (השופט רס"ן (מיל') מנחם קליין) גזר את עונשו של המבקש למאסר בן 100 ימים, וכן הורה על הפעלת המאסר המותנה שנגזר עליו במסגרת התיק הקודם, מחציתו בחופף לעונש המאסר ומחציתו במצטבר לו. כן גזר בית הדין הצבאי המחוזי עונש מאסר מותנה בן 45 ימים למשך תנאי, בתנאי שלא יעבור עבירה נוספת לפי סעיפים 92 או 94 לחש"צ. בהתאם לגזר הדין, היה על המבקש להשתחרר ממאסרו ביום 23.4.2018 ואולם עקב סמיכות מועד השחרור ליום העצמאות ה-70 למדינת ישראל, אשר חל ביום 19.4.2018, שוחרר המבקש ממאסרו כבר ביום 18.4.2018.

ביום 24.4.2018 הגישה התביעה הצבאית ערעור על פסק דינו של בית הדין הצבאי המחוזי לבית הדין הצבאי לערעורים, במסגרתו טענה כי במסגרת פסק הדין הוטל עונש החורג באופן משמעותי לקולה מרמות הענישה הנוהגות בגין עבירות של היעדרות מן השירות. עוד טענה התביעה הצבאית כי בית הדין הצבאי המחוזי לא נתן משקל ראוי למכלול נסיבות המקרה, לרבות בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה ובנסיבות ביצועה וכי שגה בית הדין הצבאי המחוזי עת קבע כי יש להפעיל את המאסר המותנה חלקו במצטבר וחלקו בחופף, וזאת מבלי לנמק כלל את החלטתו.

ביום 29.4.2018 קיים בית הדין הצבאי לערעורים דיון בערעור, בתומו הורה על קבלתו, תוך שהוא מעמיד את עונשו של המבקש על ארבעה חודשי מאסר וחצי ומורה על הפעלתו של המאסר על תנאי כך שיצטבר במלואו - ששה חודשי מאסר וחצי בסך הכל. כן הורה בית הדין הצבאי לערעורים כי המבקש יתייצב לריצוי יתרת עונשו בבס"כ 394 ביום 13.5.2018.

2. מכאן הבקשה שבכותרת בה טוען המבקש כי עניינו מעורר שתי סוגיות עקרוניות: השאלה הראשונה, תחולתו של עקרון הענישה האינדיבידואלית על ענינים של משתמטים ועריקים; השאלה השנייה, חובת התביעה להציג את טיעוניה למתחמי ענישה בעבירות של העדר מן השירות בפני הערכאה הדיונית. עוד טוען המבקש כי הוא ריצה את עונשו במלואו; כי שוחרר ממאסרו בערב יום העצמאות והחזרתו למאסר כעת חוטאת באופן קיצוני למטרות ההרתעה וההלימה שבבסיס הענישה.

ביום 8.5.2018 הוחלט כי באותו שלב ריצוי יתרת העונש כפי שנקבע בפסק דינו של בית הדין הצבאי לערעורים יעוכב, וזאת עד החלטה אחרת. כן התבקשה עמדת המשיבה לבקשה.

3. בתשובתה מיום 21.5.2018 טענה המשיבה כי דין הבקשה להידחות על הסף משום שהיא אינה מעוררת כל שאלה משפטית בעלת חשיבות, קשיות או חידוש, ועל כן היא אינה מצדיקה מתן רשות ערעור. לגופם של דברים טוענת המשיבה כי אין מקום ליתן רשות ערעור בשל הטעמים העקרוניים שהוצגו בבקשה. המשיבה מבהירה כי בית הדין הצבאי לערעורים התחשב בנסיבות הפרטניות של המקרה הן לצורך קביעת מתחם הענישה בעניינו של המבקש והן לצורך גזירת עונשו בתוך המתחם, ומשכך סוגיית תחולת עקרון הענישה האינדיבידואלית במקרה דנן כלל אינה מתעוררת. אשר

לסוגיית הצגת מתחמי ענישה בפני הערכאה הדיונית, ציינה המשיבה כי בהקשר זה נערכת עבודת מטה אשר הוצגה בפני בית משפט זה במסגרת רע"פ 1561/17 אבגי נ' התביעה הצבאית הראשית (21.2.2017) (להלן: עניין אבגי) ואשר צפויה להסתיים ולהיכנס לתוקף כבר בחודש יוני 2018. לבסוף, בכל הנוגע לטענות המבקש בנוגע להחזרתו למאסר לאחר שחרורו, מציינת המשיבה כי בית הדין הצבאי לערעורים בחן סוגיה זו בפסק דינו ומצא כי קיימת הצדקה לעשות כן.

4. דין הבקשה להידחות.

סעיף 440ט(ב) לחוק השיפוט הצבאי קובע כי לא תינתן רשות לערער על פסק דין של בית הדין הצבאי לערעורים אלא בשאלה משפטית שיש בה חשיבות, קשיות או חידוש. עיון בפסק דינו של בית הדין הצבאי לערעורים מעלה כי המקרה דנן אינו עומד באמות מידה אלה. מקובלת עלי עמדת המשיבה לפיה אין מקום להידרש במקרה דנן לטענות המבקש בנוגע לתחולת עקרון הענישה האינדיבידואלית, באשר בית הדין הצבאי לערעורים בחן את נסיבותיו הפרטניות של המבקש והן קיבלו ביטוי בהכרעתו. ויודגש – החמרת העונש כשלעצמה אינה מובילה למסקנה שאותה ביקש המבקש להסיק ולפיה בית הדין לא נתן דעתו לנסיבות המקרה, או למצב המשפחתי והכלכלי המצוי ברקע ההיעדרות. אשר להצגת טיעונים בנוגע למתחם הענישה הראוי על ידי התביעה הצבאית. סוגיה זו אף היא אינה מצדיקה מתן רשות ערעור בהליך דנן. זאת, נוכח האמור בתגובת המשיבה לפיה עבודת המטה בסוגיה זו צפויה להסתיים ולהיכנס לתוקפה כבר בימים אלה (ראו עניין אבגי, פסקה 9). זאת ועוד – מפסק דינו של בית הדין הצבאי לערעורים עולה כי בית הדין בחן מהו מתחם הענישה הראוי במקרה דנן, כך שאף לגופם של דברים לא נגרם למבקש עיוות דין או אי צדק אשר עשויים להצדיק מתן רשות ערעור בהקשר זה.

לבסוף, בכל הנוגע לסוגיית החזרת המבקש למאסר לאחר ששחרר. אמנם, המדובר בצעד חריג שאינו דבר יום ביומו (ראו, לדוגמא, ע"פ 4038/14 מדינת ישראל נ' אבו עאבד, פסקה 7 (15.7.2014)). עם זאת, בית הדין הצבאי לערעורים נתן דעתו לחריגות זו, ומטעם זה, בין היתר, לא מיצה את הדין עם המבקש וקבע את עונשו בסף התחתון של מתחם הענישה שקבע והסתפק אך בהפעלת המאסר המותנה במלואו. בנסיבות אלה, אני סבורה כי גם סוגיה זו אינה מצדיקה מתן רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין הצבאי לערעורים.

סוף דבר – הבקשה נדחת. המבקש יתייצב לריצוי יתרת מאסרו ביום 17.6.2018 בבס"כ 396 עד השעה 10:00.

ניתנה היום, כ"ב בסיון התשע"ח (5.6.2018).

ה נ ש י א ה